

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Domažlice, Msgre. B. Staška 232

ul. Msgre. B. Staška 232, 344 01 Domažlice

Identifikátor školy: 600 065 502

Termín konání komplexní inspekce: 10. – 14. února 2003

Čj.	047 10/03-2075
Signatura	kd1cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Domažlice, Msgre. B. Staška 232 je úplnou školou. Zřizovatelem je Město Domažlice, náměstí Míru 1, 344 20 Domažlice. Podle listiny Zařazení do sítě škol sdružuje: základní školu s kapacitou 850 žáků, školní družinu s kapacitou 150 žáků, školní klub s kapacitou 50 žáků a školní jídelnu s kapacitou 1000 jídel.

V době inspekce docházelo na školu 776 žáků (kapacita školy není překročena). Z tohoto počtu dojíždí 233 žáků ze 30 obcí. Škola vykazuje 58 integrovaných žáků.

Výuka v 1. – 9. ročníku probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj.16 847/96-2. V letošním roce je na škole celkem 31 tříd (15 na I. stupni a 16 na II. stupni).

Od 1. ledna 2003 je škola právním subjektem.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání na I. stupni a v těchto předmětech na II. stupni základní školy: český jazyk, dějepis, matematika, fyzika, zeměpis, přírodopis, občanská výchova, rodinná výchova a tělesná výchova. Dále byla sledována činnost školní družiny.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole pracuje 43 pedagogických pracovníků. Celkově je odborná i pedagogická způsobilost ve stabilizovaném sboru vysoká, na I. stupni z 95%, a na II. stupni z 80%. Ve sledovaných předmětech byla výuka bez odborné způsobilosti v dějepisu (2 hodiny) a tělesné výchově (12 hodin). Všechny vychovatelky školní družiny mají příslušnou kvalifikaci podle platných předpisů. Skladba úvazků dokladuje celkově vysokou efektivnost využití odborného potenciálu pedagogů.

Metodickými a poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada, metodická sdružení na I. stupni (celkem 5 podle ročníků), předmětové komise na II. stupni, a výchovný poradce. Jejich činnost je spíše neplánovaná, z jednání nejsou většinou pořizovány záznamy. Dokladem jejich činnosti jsou především časově-tematické plány. Na II. stupni ZŠ předmětové komise stanovují obsah opravných zkoušek, organizačně a personálně zajišťují různé aktivity a soutěže. Schůzky jsou realizovány podle aktuální potřeby školy. Dále jsou na škole ustanoveni garanti dopravní, zdravotní, enviromentální, sexuální výchovy a protidrogové prevence. Výchovným poradcem je zkušená učitelka s delší pedagogickou praxí, ale bez příslušné kvalifikace. Rozsah činnosti plně odpovídá potřebám školy. Největší důraz je kladený na zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb individuálně integrovaných žáků a aktuálně se zaměřuje na řešení dalších úkolů: profesní orientace žáků, řešení výchovných problémů žáků, spolupracuje s rodiči a pedagogicko-psychologickou poradnou v Domažlicích.

Pomoc začínajícím nebo nekvalifikovaným učitelům je v rámci jejich adaptačního procesu realizována formou uvádění zkušenými učiteli. V letošním roce se jedná o jednoho učitele.

Předložený Plán práce školy na školní rok 2002/2003 je pouze rámcový a podrobněji se

zaměřuje jen na materiální zabezpečení a spolupráci s dalšími subjekty. Zvláště je vedený plán kontrolní a hospitační činnosti. Sleduje především časové rozvržení, určení tříd a předmětů. Nestanovuje metodické nebo pedagogické zaměření. Kompetence v oblasti kontroly provozu školy a výchovně-vzdělávacího procesu jsou ředitelem delegovány na oba zástupce. Záznamy z kontrol jsou vedeny prokazatelným způsobem u ředitele a jeho zástupce pro II. stupeň. Popisují průběh sledované výuky a stanovují závěry. Seznámení pracovníků s rozbohem hospitační činnosti a závěry vedením školy bylo zaznamenáno pouze v jednom zápisu pedagogické rady v období posledních třech školních roků. Poznatky tak nejsou systematicky analyzovány a zobecňovány.

Organizace vyučování žáků (rozvrh hodin) odpovídá obecně závazným právním předpisům. Stavba rozvrhu ve sledovaných předmětech respektuje psychohygienické zásady výuky.

Učitelé mají zájem o získávání aktuálních poznatků formou dalšího vzdělávání. To je především individuální v rámci programové nabídky Pedagogického centra Plzeň a jeho detašovaného pracoviště v Domažlicích. V letošním školním roce byla preferována učiteli oblast informatiky. Škola účast na školení umožňuje. Nové poznatky jsou přenášeny na schůzkách poradních orgánů nebo poradách učitelů.

Systém hmotného stimuluování pracovníků vychází ze stanovených kritérií pro přidělování nenárokových složek platu. S nimi byli všichni pracovníci prokazatelným způsobem seznámeni.

Oblast organizování se opírá o Organizační řád školy. Náplně práce jednotlivých pracovníků jsou podle jejich zařazení přesně vymezeny. Zpracovaná organizační struktura odpovídá velikosti školy a umožňuje její řízení. Součástí organizačního řádu je i řád školy pro žáky, který se zaměřuje na jejich povinnosti. Žáci mají k dispozici schránku důvěry.

Informační systém využívá školního rozhlasu, informačních tabulí v obou sborovnách. Byly instalovány místní telefonní linky do všech kabinetů. Škola pořádá dvakrát do roka schůzky s rodiči, podle zájmu rodičů se využívají individuální konzultace s vyučujícími. Některé třídy I. stupně pořádají dny otevřených dveří. Zdrojem informací jsou i žákovské knížky a notýsky žáků. U hlavního vchodu do budovy je informační nástěnka pro žáky i rodičovskou veřejnost se základními údaji o škole. Škola spolupracuje s místním tiskem, který zveřejňuje aktuální události a informace o škole.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je v uzavřeném areálu. Komplex se skládá z pěti navzájem propojených pavilonů (I. a II. stupně, centrální funkce, tělocvičen a mimoškolní výchovy). V pavilonu mimoškolní výchovy je dočasně umístěna zvláštní škola. Ve škole je celkem 40 učeben, z toho 9 odborných. Oproti stavu v době minulé inspekce (uskutečněna ve dnech 11. a 12. května 1999) byly ve škole nově zřízeny dvě učebny informatiky. Odborné učebny přírodopisu a výtvarné výchovy jsou využívány, vzhledem k omezeným prostorovým možnostem, jako kmenové třídy. Škola má k dispozici dvě dobře vybavené tělocvičny. Lak podlah tělocvičen je již hodně opotřebován a povrch potřebuje renovaci. V blízkosti školy je atletický stadion s umělou dráhou a sektory pro jednotlivé disciplíny. Asfaltové hřiště na drobné hry a neudržované antukové volejbalové hřiště je také v areálu školy. Prostorové podmínky tělesné výchovy jsou velmi dobré.

Atriový prostor uvnitř areálu je v jarním a podzimním období využíván pro relaxaci žáků během přestávek.

I. stupeň ZŠ je velmi dobře vybavený učebnicemi a didaktickou technikou. Školní nábytek je

zachovalý a velikostí odpovídá vzrůstu žáků jednotlivých ročníků. V učebnách jsou relaxační koutky s koberci, které jsou již dosti opotřebované. Třídny jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků a nástěnnými přehledy učiva, prostory pro výuku jsou funkční a estetické. Na II. stupni je školní nábytek více opotřebovaný. Podle finančních možností zřizovatele dochází k postupné obnově. Všechny učebny na jižní straně budov jsou nově vybaveny žaluziemi. Také úroveň sociálních zařízení pro žáky se oproti stavu z minulé inspekce výrazně zlepšila. Estetická úroveň tříd je lepší na I. stupni ZŠ. Rezervy jsou ve výzdobě chodeb. Celkové vybavení školy učebnicemi, odbornou literaturou, pomůckami a didaktickou technikou je velmi dobré, umožňuje plnit využívaný vzdělávací program. Jeho základem jsou pomůcky z dob centrálních dodávek. Jejich obnova a doplňování je postupné. Nejlepší podmínky pro výuku má předmět tělesná výchova.

Materiálně-technické podmínky se postupně zlepšují, celkově jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Výchovně-vzdělávací proces ve škole probíhá podle schválených učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Učební plán je dodržován.

Výuka je v souladu s učebním plánem a učebními osnovami vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání a výchovy.

Kontrola naplňování učebních plánů a učebních osnov je prováděna. Učební plány i učební osnovy jsou plněny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na I. stupni ZŠ

V rámci komplexní inspekce byly rovnoměrně hospitovány vyučovací předměty většinou opakovaně u všech vyučujících na I. stupni základní školy.

V dlouhodobém plánování výuky jsou upřednostňovány obsahy učebnic před požadavky učebních osnov. V době konání inspekce nebyly respektovány „Úpravy a doplňky“ vzdělávacího programu Základní škola, což se projevilo hlavně v matematice ve 2. ročníku.

Bezprostřední příprava na výuku byla pečlivá a promyšlená. Učivo na sebe vzájemně navazovalo, bylo kontinuálně propojeno, nedocházelo k obsahové duplicitě učiva v jednotlivých ročnících. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala zvolenému učebnímu programu. Výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy a charakteru učiva. Učební osnovy byly plněny.

Většina tříd je vzhledem k počtu žáků prostorná a umožňuje alternativní přístupy k výuce i práci se skupinami žáků. Při výuce byly použity názorné pomůcky, nástěnné didaktické přehledy, alternativní učebnice, soubory přírodnin, CD přehrávač a nakopírovaná cvičení. Didaktická technika byla využívána promyšleně, ale v malé míře. Výzdoba tříd je většinou tvořena dětskými pracemi a nástěnkami vypovídajícími o výuce a životě třídy.

Organizace výuky ve sledovaných předmětech směřovala k splnění vzdělávacích cílů. V průběhu hospitační činnosti byly shlednuty převážně procvičovací a opakovací vyučovací hodiny, které se od sebe lišily volbou forem a metod práce.

V jednotvárně vedené výuce bez patřičné gradace byl výběr učebních činností méně promyšlený a efektivní. Převažoval frontální způsob vyučování metodou řízeného rozhovoru.

Hromadná organizace práce neposkytla prostor pro diferenciaci výuky a tvořivé aktivity žáků. V malé míře byly do výuky zařazeny didaktické hry a účinná relaxace. Výraznější využití kooperativních technik učení nebylo v tomto způsobu vyučování zaznamenáno.

V činnostně vedené výuce měly zvolené učební aktivity silný motivační účinek, střídání různých forem a metod práce bylo efektivní a udržovalo pozornost i aktivitu žáků. K procvičení a zopakování učiva byly využity různorodé formy samostatné a skupinové práce. Zvolené metodické postupy poskytly prostor k sebevyjádření a sebeuplatnění včetně prožití pocitu úspěšnosti. K dalším výrazným pozitivům patřila i systematicky uplatňovaná individuální práce žáků s poruchami učení, účelné vkládání prvků tvořivé dramatiky a mezipředmětových vztahů.

Ve většině hospitovaných hodin byla úvodní motivace nahrazena oznámením cíle, popřípadě obsahu hodin. Didaktické a motivační hry jako stimulační prostředky byly využívány ojedinelé. V činnostně pojaté výuce motivovaly učitelky žáky nejen zajímavými úkoly, ale i vlastním osobitým projevem a vystupováním. Příkladné používání vstupní i průběžné motivace bylo zaznamenáno ve II. A třídě.

Hodnocení bylo zpravidla průběžné, využívalo se převážně pochval. Závěrečné shrnutí a zhodnocení práce bylo velmi často globální a neadresné, málo účinné. Vyučující si na něj neoponechali potřebný časový prostor. Ve II. A třídě je využíváno slovní hodnocení žáků nejen v průběhu školního roku, ale i na vysvědčení.

Interakce a komunikace byla většinou založena na vzájemné důvěře mezi žákem a učitelem i mezi spolužáky navzájem, což vytvářelo příjemné pracovní klima. Převažovala zejména verbální komunikace. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce, byli aktivní a ukáznění.

Celková úroveň výchovně-vzdělávacího procesu na I. stupni základní školy byla na základě hospitované výuky hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání na II. stupni ZŠ

Český jazyk

V rámci komplexní inspekce byly provedeny hospitace u všech vyučujících českého jazyka.

V hospitovaných hodinách se projevila kvalita velmi dobrého personálního zázemí školy. Ve většině sledovaných hodin vystupoval do popředí vliv odborné a pedagogické způsobilosti. Aktivní a pravidelná účast vyučujících na dalším vzdělávání se pozitivně projevila v kvalitě většiny zhlédnutých hodin.

Motivace a hodnocení měly v jednotlivých hodinách rozdílnou kvalitu. Úvodní motivace byla místy nahrazena pouze oznámením cíle hodiny. Během výuky žáci byli motivováni pochvalou. Hodnocení bylo převážně průběžné, často pochvalou i pobídkou. Shrnutí a hodnocení práce žáků v závěru hodin bylo obecné a málo adresné, ale vždy objektivní a korektní.

Plánování a bezprostřední příprava vyučujících byly velmi pečlivé a promyšlené s ohledem na stanovené výukové cíle a učební osnovy. Předvedená výuka byla organizačně a metodicky zvládnuta i s využitím mezipředmětových vztahů. Vyučovací hodiny měly jasně stanovený cíl a obsah. V ojedinelých případech bylo problematické časové rozvržení stavby vyučovací hodiny.

Převažovalo frontální pojetí výuky. Vzhledem k charakteru učiva byl tento způsob výuky efektivní. Střídání činností, rozmanitost podnětů a četnost otázek a odpovědí působily příznivě i v rámci relaxace. Využívalo se i samostatné a skupinové práce. Zabezpečení výuky učebnicemi a názornými pomůckami je velmi dobré. Pro zpestření vyučování učitelky využívaly ukázky z literatury, názorných pomůcek a obrázků.

Psychohygienická složka výchovy byla zajištěna převážně častým střídáním činností. Interakce

a komunikace byly naprosto bezproblémovou oblastí. Přívětivé a nestresující prostředí nevytvářelo žádné komunikační bariéry mezi žáky a vyučujícími. Osobnost žáka byla respektována, učitelky vystupovaly přátelsky, s přirozenou autoritou. Dbaly i na rozvoj komunikativních dovedností a podporovaly kamarádké vztahy mezi žáky navzájem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce mají celkově velmi dobrou úroveň.

Dějepis

Předmětu vyučují čtyři vyučující, z nichž jeden je bez odborné způsobilosti pro výuku na II. stupni ZŠ. Během inspekce byla však výuka sledována pouze u jednoho z nich (ostatní nepřítomni pro nemoc). Časová dotace předmětu je v souladu se schváleným učebním plánem. Vyučující mají písemně zpracované tematické plány.

Výuka předmětu ve sledovaných hodinách byla velmi dobře připravena, její průběh byl promyšlený. V hodinách chyběla vstupní motivace. Vyučující se omezila pouze na oznámení probíraného tématu, popřípadě obsahu hodiny. Průběžně byli žáci motivováni pochvalou. Výklad nového učiva měl logickou strukturu a přiměřenou náročnost, učivo bylo vyvozováno na základě zopakování předchozích znalostí a dovedností. Žákům bylo předkládáno s ohledem na logickou provázanost mezi jednotlivými historickými jevy. Byly zdůrazňovány časové, kauzální i geografické vztahy. Náznornost výuky byla postavena na doplňující literatuře a obrazových materiálech. Při práci s dějepisnými atlasy se žáci v zadaných úkolech celkem dobře orientovali. Dostatek času byl také věnován regionálním dějinám, které byly organicky zakomponovány do probíraného učiva. Důraz byl kladen na užívání správné odborné terminologie. Kladem všech hodin byl přiměřený prostor na procvičování učiva, v němž si žáci mohli volit vlastní tempo. Ve všech sledovaných hodinách byla aplikace pojmů a poznatků samozřejmostí.

Samostatná práce žáků byla učitelkou průběžně kontrolována. Závěry hodin obsahovaly stručné shrnutí učiva, chybělo zhodnocení. Pozitivně byla hodnocena ukázněnost žáků.

Psychohygienické podmínky ve sledované výuce byly dodrženy.

V průběhu vyučování vládla příjemná pracovní atmosféra, žáci se chovali ukázněně.

Vzájemná komunikace mezi žáky a vyučující měla velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepisu byly hodnoceny jako velmi dobré.

Hudební výchova

Předmětu vyučují dvě učitelky s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Tematické plány jsou vypracovány pro všechny ročníky tak, aby byly plněny požadavky osnov a byla zajištěna kontinuita výuky.

Sledované hodiny byly velmi dobře připraveny. Žáci byli od samého počátku vyučování vhodnou formou motivováni. Byli soustředění, dobře reagovali na pokyny učitelky. Po celou dobu výuky byla učitelka k žákům tolerantní, vstřícná, žáky chválila a pozitivně hodnotila, snažila se je zaujmout.

Příprava vyučující na výuku byla promyšlená. Použité metody a formy práce byly pestré. Zaznamenána byla i samostatná práce a práce ve skupinách. Zařazeny byly i soutěživé prvky, které byly oživením a pobídkou k práci.

Žáci byli cíleně vedeni k rozezpívání, k správnému bráničnímu dýchání a k tvoření tónu i k odpovídajícím pěveckým návykům včetně zřetelné výslovnosti. Vhodně volené lidové písně se vztahem k regionu plně respektovaly hlasovou polohou žáků, rozvíjely jejich intonační i rytmické schopnosti. Žáci zpívali s chutí, učitelka je doprovázela hrou na klavír. Bylo dbáno i

na porozumění obsahu písní, na vyvozování pojmů na základě hudebního prožitku a určité praktické zkušenosti.

Organizace výuky respektovala psychohygienické zásady.

Odborná učebna, v níž výuka probíhala, je prostorná a vkusně vyzdobená. Žákům poskytuje příjemné pracovní prostředí.

Hodnocení výkonu třídy i jednotlivců bylo prováděno stejně jako shrnutí a opakování učiva na konci hodin. Bylo využíváno okamžité zpětné vazby a sebehodnocení. Kladem bylo také respektování individuálních dispozic žáků a oceňování jejich snahy a pokroku.

Komunikace mezi učitelkou a žáky byla na velmi dobré úrovni. Důraz byl kladen na systematické osvojování pravidel chování při vyučování. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány, prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků je vytvořen.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika

Výuka matematiky je realizována šesti vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost má pozitivní vliv na kvalitu vzdělávání.

Dlouhodobé plánování výuky, časová dotace předmětu a členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním dokumentům vzdělávacího programu. Časově-tematické plány jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami, respektují návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Výuka matematiky je v třídách 7., 8. a 9. ročníku doplněna volitelným předmětem Cvičení z matematiky. Bezprostřední příprava byla u všech vyučujících pečlivá a promyšlená. Stanovené výukové cíle byly reálné, vycházely z probíraného tématu učiva, odpovídaly možnostem a schopnostem žáků a v průběhu vyučovacích hodin se je dařilo úspěšně plnit.

Zdařilá neformální vstupní motivace žáků byla zaznamenána pouze v jedné hodině, v ostatních případech byla většinou nahrazena oznámením probíraného tématu nebo programu hodiny. Průběžně byli žáci motivováni k aktivitě povzbuzováním, pobídkami a pochvalami. Motivační efekt měly v některých hodinách vhodně zařazené aplikační příklady z praxe. Hodnocení výkonu žáků i jejich klasifikace známkami při zkoušení byla objektivní a spravedlivá, respektovaly jejich individuální dispozice. Žáci byli vedeni k samostatnosti a zodpovědnosti za své výsledky.

Psychohygienické podmínky ve sledovaném vyučování byly dodrženy organizací výuky ve sledovaných hodinách.

Vyučování probíhalo v kmenových učebnách, které jsou zařízeny částečně novým a částečně renovovaným školním nábytkem. Vybavení pro výuku a estetická úroveň výzdoby byly převážně na velmi dobré úrovni. Ojedinele byly zjištěny v učebnách známky nadměrného opotřebení (vypadávající omítka v blízkosti dveřních zárubní). Didaktické techniky nebylo využito. Práce s názornými pomůckami byla zařazena v části sledovaných hodin.

Organizace výuky, užití formy a metody byly u všech vyučujících na velmi dobré úrovni. V hospitovaných hodinách byl převážně uplatněn klasický frontální způsob, účelné střídání jednotlivých činností umožnilo žákům učivo různými formami procvičit. Důraz byl kladen na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí, ne pouze na mechanické osvojování učiva. Některé učitelky citlivě reagovaly na situaci ve třídě a využívaly okamžité zpětné vazby pro další průběh vyučování. V několika případech byla žákům dána možnost alternativních postupů při řešení úloh. Ve všech sledovaných hodinách byla uplatněna diferenciací obtížnosti a rozsahu zadávaných úkolů podle výkonnosti žáků. TI byli vedeni ke schopnosti správně

aplikovat probírané učivo, což se zpravidla velmi dobře dařilo. Byli většinou aktivní, dokázali samostatně pracovat podle pokynů vyučujících a prokazovali převážně velmi dobré znalosti. Při samostatné práci byla poskytována individuální pomoc problémovým žákům. Ojediněle byly zjištěny v některých hodinách drobné nepřesnosti v používání správné matematické terminologie.

Vztah pedagogů a žáků měl charakter vzájemného respektu. Pravidla komunikace byla dodržována, nebyly zjištěny projevy nekázně a porušování Školního řádu. Sledovaná výuka probíhala v pozitivní přátelské atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Fyzika

Výuka je realizována dvěma vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost má pozitivní vliv na kvalitu výuky fyziky.

Vstupní motivace byla většinou omezena na oznámení vzdělávacího cíle. Průběžná motivace (např. navozením problémové úlohy, uváděním příkladů z praxe) byla využívána ve všech hodinách. Hodnocení výkonů žáků bylo ve sledované výuce vždy zdůvodněné a přiměřené výkonu. Ojediněle nebylo z časových důvodů provedeno závěrečné zhodnocení práce žáků a shrnutí učiva.

Probírané učivo koresponduje s časově-tematickými plány zpracovanými v souladu s učebními osnovami podle schválených učebnic. Příprava na jednotlivé hodiny (zejména na žákovské a demonstrační experimenty) byla pečlivá a účelná.

Velmi dobré psychohygienické podmínky vytvářelo střídání činností, názornost, přiměřená náročnost a tempo výuky.

Sledovaná výuka se uskutečnila v odborné učebně, která po snížení počtu tříd ve škole již neslouží jako kmenová a je vyučováním fyziky maximálně vytížena (z 32 týdenních hodin předmětu ve škole je jich zde vyučováno 31). Učebna je prostorná a je vyzdobena řadou nástěnných tabulí s vědeckotechnickými novinkami a zajímavostmi, portréty významných vědců, fyzikálními vzorci, veličinami, jednotkami apod. Rekonstrukci vyžaduje laboratorní elektrický zdroj a rozvod elektřiny od něj k demonstračnímu stolu a k žákovským pracovištím. Učební pomůcky jsou uloženy v přilehlém prostorném kabinetu v dostatečném množství pro potřeby názorné výuky. Ve všech sledovaných hodinách byly účelně využity. Některé z nich jsou opotřebované a technicky zastaralé, a proto zasluhují inovaci. Práce s projekční didaktickou technikou nebyla zařazena.

Z hlediska použitých metod byly hospitovány velmi dobré hodiny. Důraz byl kladen zejména na experimentální charakter předmětu častým zařazováním průkazných demonstračních pokusů. Ve všech sledovaných hodinách byly realizovány žákovské pokusy prováděné v malých skupinách (při dostatečném počtu pomůcek i ve dvojicích). I přes jejich organizační náročnost byly efektivní a pouze ojediněle se někteří žáci pokoušeli zneužít prostoru pro samostatnou práci k drobné nekázni. Teoretické poznatky byly vždy doplňovány příklady praktických aplikací. Při opakování a probírání nového učiva bylo využíváno získaných znalostí a zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů. Při numericky náročných příkladech byly vhodně využívány kalkulátory. Zpětná vazba byla zajištěna také zařazováním problémových otázek, častým opakováním a prověřováním probraného učiva. Organizační pokyny byly jasné. Vyučovací čas byl využíván efektivně.

Pravidla jednání byla dodržována. Vládla pracovní atmosféra a žáci byli převážně ukázněni. Jejich osobnost byla respektována. Verbální i neverbální projev vyučujících, spolupráce

a komunikace mezi žáky navzájem byly celkově na velmi dobré úrovni.

Vztah a komunikace učitelek a žáků měl charakter vzájemného respektu, žáci přijali jejich styl práce. Sledovaná výuka probíhala v pozitivní atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Zeměpis

Předmětu vyučují čtyři vyučující. Pro nemoc se uskutečnily hospitace pouze u dvou učitelek. Posouzením sledovaných hodin, zápisů v třídních knihách a předložených časově-tematických plánů bylo probírané učivo v souladu s osnovami. Zápisy do třídní knihy jsou u jedné vyučující příliš obecné a nevypovídají obsahu hodiny. Učivo v jednotlivých ročnících na sebe plynule navazuje. Všechny sledované hodiny byly v kmenových třídách. Žáci měli pro výuku vlastní učebnice a společný atlas pro jednu lavici. Vždy byla připravena vhodná demonstrační mapa. Didaktická technika nebyla do práce zařazena.

V metodické stavbě hodin byl kladený největší důraz na frontální úvodní opakování a procvičování už probraného učiva. Ve většině hodin byla tato část neúměrně dlouhá a významně zkrátila čas na vyvození a procvičení nového učiva. Úvodní motivace scházela vždy, někdy chybělo i oznámení cíle hodiny. Nové učivo bylo částečně uvozeno problémovými otázkami. Převažovala metoda rozhovoru učitele se žáky, doplněná častou a celkem úspěšnou prací žáků s tematickými atlasovými mapami. S učebnicí žáci pracovali aktivně (rozbor demonstračních mapek, vyobrazení) ale i pasivně (přepis souvislého textu bez dalšího využití). Významně se ve všech sledovaných hodinách uplatnily mezipředmětové vztahy, vyučující využívali i vlastní vědomosti žáků. Uplatnila se skupinová práce, různé formy soutěží. Klasifikované zkoušení bylo částečně předem písemně připravené, zaměřené na dobře osvojené učivo. Žáci většinou odpovídali heslovitě, chyběl ucelený slovní projev. Byl při něm patrný individuální přístup k integrovanému žákovi. Hodnocení bylo objektivní a většinou i zdůvodněné. Ve všech hodinách scházela závěrečná práce s exponovaným učivem, jeho upevnění, procvičení. Závěrečné hodnocení práce žáků bylo realizováno pouze v části hodin. Časové využití hodin bylo velmi dobré. Pozitivem sledované výuky zeměpisu byl velmi dobrý přístup vyučujících k žákům, navázání bezprostředního kontaktu a jejich erudovaný projev. Žáci měli možnost uplatnit vlastní názor, stanovisko (nejvíce patrné ve výuce 9. ročníku, kde vyučující vhodně uplatnila ekologickou problematiku jaderných elektráren).

Ve výuce byla negativa a pozitiva v rovnováze, byla celkově průměrná.

Přírodopis

Předmět vyučují tři vyučující s příslušnou kvalifikací, jeden však bez odborného zaměření pro přírodopis. Všechny hospitované hodiny byly pečlivě připravené, zejména materiální příprava byla ve většině výuky příkladná. Podle předložených plánů práce, zápisů v třídních knihách a hospitované výuky byla probíraná látka v souladu s osnovami používaného vzdělávacího programu. Většina výuky byla v odborné učebně přírodopisu. Vyučující vhodně a často využívali obrazové demonstrační tabule, přírodniny, didaktickou techniku (diaprojektor, video), učebnice, trojrozměrné pomůcky, jednoduchý náčrt. Využity byly školní i vlastní odborné publikace a žákovské referáty.

Převládala frontální práce, ale v části hodin se uplatnilo i činnostní pojetí, ve kterém měli žáci dostatek příležitostí aktivně se podílet na získávání nových vědomostí vlastní činností. Společné úvodní opakování bylo vždy spojeno s názorem. Při výkladu nového učiva se vycházelo z předchozí látky, vědomostí a zkušeností žáků. Tam, kde byli učitelé důslední v důrazu na základní učivo, bylo zapojení žáků a jejich aktivita největší. V převládajícím

rychlém tempu práce byla často účelně uplatněna zpětná vazba pro upevnění důležitých pojmů a faktů. Výbornou úroveň měla většina žákovských referátů, ale v části hodin se s nimi následně neworkovalo. Často a vhodně byly uplatněny výchovné momenty. Zvolený vzdělávací cíl se podařilo v hodinách vždy naplnit. Učivo bylo (až na jednu výjimku) interpretováno věcně správně. Motivační prvky se uplatňovaly především v průběhu výuky (průběžné oceňování snahy a výkonu jednotlivých žáků), klasická úvodní motivace nebyla patrná a byla nahrazena oznámením cíle hodiny. Účelně byly uplatněny mezipředmětové vztahy, učivo bylo vhodně aktualizováno.

V části výuky chybělo shrnutí. Celkově bylo převážně pozitivní. Klasifikované zkoušení bylo přiměřeně náročné, vždy byl využitý názor. Hodnocení výkonu žáka objektivní, zdůvodněné.

Ve většině hodin byla interakce a komunikace založena na vzájemné důvěře mezi žákem a učitelem, což vytvářelo dobré pracovní klima. Výjimkou byla jedna vyučovací hodina, kde vyučující nekorigovala projevy nekázně žáků, což se negativně projevilo na jejich aktivitě i zájmu.

Ve výuce přírodopisu výrazně převažovala pozitiva, byla celkově velmi dobrá.

Tělesná výchova

Namátkově kontrolovaný časově-tematický plán byl rozepsán do jednotlivých ročníků a byly v něm podrobně zaznamenány konkrétní vzdělávací požadavky. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla pečlivá. Učitelé byli odborně a pedagogicky způsobilí, jeden měl kvalifikaci pro 1. stupeň a jeden nebyl aprobován pro tělesnou výchovu.

Sledovaná výuka měla velmi dobré materiální podmínky, probíhala ve dvou uklizených tělocvičnách školy a v odpovídající teplotě prostředí. Žáci mají k dispozici šatny a sociální zařízení.

Výuka začínala 5 až 8 minut po zazvonění. Žáci k přesunu do tělocvičny a převlečení využívali čas vymezený pro výuku. Tato organizace je nevyhovující, zkracuje vyučovací proces. Učitelé zařazovali převážně účelné metody a formy práce. Skupinová organizace měla různou úroveň a v jedné hodině nebyla dobře promyšlená s ohledem na vzdělávací cíle a možnosti komunikace v tělesné výchově. Hluk při herních činnostech jedné skupiny znemožňoval produktivní komunikaci učitele s žáky při nácviu gymnastických dovedností. Příkazový řídicí styl umožňoval rychlé přesuny žáků mezi stanovišti. Účelně byl využíván také styl praktický a žáci se snažili samostatně fixovat potřebné dovednosti. Komplexní metoda výuky převažovala nad analyticko-syntetickou a byla vhodně využívána. K motivaci žáků byla využívána především přirozená potřeba pohybu, motivace ukázkou a povzbuzením. Dokonalé zpětné vazbě někdy scházela větší přesnost při metodických postupech nácviu a průběžná informace o aktuální úrovni pohybových dovedností. Až na výjimku byla komunikace mezi žáky a učiteli účelná a respektovala daná pravidla.

Výuka tělesné výchovy měla velmi dobrou úroveň.

Občanská a rodinná výchova

Výuka se uskutečňuje podle velmi dobře zpracovaných a vzájemně navazujících časově-tematických plánů v souladu se schváleným vzdělávacím programem.

Odborně a pedagogicky způsobilí učitelé byli na výuku velmi dobře připraveni a běžně využívali metody diskuse, práce ve dvojicích, samostatné práce k vyvozování závěrů, ovlivňování hodnotové orientace a vytváření žádoucích postojů žáků.

Motivace žáků vycházela především z praktických příkladů ze života v jejich bezprostředním okolí a byla dostatečně účinná. Doplňující motivací byla v některých hodinách klasifikace

zadaných a zpracovaných úkolů. Hodnocení žáků bylo průběžné.

Vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a učiteli odpovídala charakteru předmětu a respektovala daná pravidla. Nedostatkem bylo neinspirující prostředí tříd a nedostatečný počet vhodných učebnic.

Výuka občanské a rodinné výchovy byla na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro sledování a srovnávání kvality vzdělávání slouží škole rozbor klasifikace prováděný za každé pololetí, výroční zpráva o činnosti školy, umístění žáků v soutěžích, olympiádách a jejich úspěšnost v přijímacím řízení na střední školy.

Výuka je ve škole organizována v souladu s učebním plánem a učebními osnovami.

Při vyučování byly převážně efektivně využívány dostupné názorné pomůcky, méně často byla využívána didaktická technika, vhodně byly zařazovány doplňkové názorné materiály zpracované učiteli. Výrazně pozitivní byla individuální práce se žáky s poruchami učení v části sledovaných hodin. Z metodického hlediska bylo často zvýrazňováno úvodní opakování a upevňování učiva většinou na úkor výkladu a procvičení nového učiva. Byl kladen důraz na rozvíjení všeobecných znalostí žáků, často s využitím mezipředmětových vztahů. Motivace se více uplatňovala ve výuce na I. stupni. Používané metody a formy práce se v některých předmětech projeví jako méně efektivní pro rozvoj komunikativních dovedností. Pracovní prostředí ve třídách bylo převážně velmi dobré, stejně jako vztah mezi učiteli a žáky.

SOUČÁSTI ŠKOLY

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále jen ŠD) je zřízena při úplné základní škole, má 5 oddělení, do kterých je zapsáno 128 žáků této školy a 1 žákyně ze stacionáře (kombinované postižení). Do ŠD jsou zařazeni žáci 1. - 4. ročníku. Činností se zúčastňují se i žáci nezařazení do ŠD. Kapacita není překročena.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

1. Personální a materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti ŠD.
2. Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ŠD.
3. Dokumentace ŠD se zaměřením na obsah Vnitřního řádu ŠD.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ředitelem školy je jmenována vedoucí vychovatelka. Dále zde působí čtyři vychovatelky, vzdělání všech splňuje podmínku odborné i pedagogické způsobilosti. Jedna vychovatelka je již důchodkyně a má poloviční úvazek.

Výchovně vzdělávací činnost ŠD probíhá podle ročního plánu, který ale není propojen s plánováním činnosti školy, jeho plnění není vedením školy kontrolováno (není součástí hospitací). Hodnocení činnosti ŠD není ani ve Výroční zprávě o činnosti školy za školní rok 2001/2002.

Dokumentace ŠD je vedena a obsahuje potřebné náležitosti. Vnitřní řád ŠD byl ředitelem školy vydán, není v něm ošetřen postup při nevyzvednutí dítěte zákonným zástupcem, chybí i datum schválení a podpis vydavatele. Rodiče byli s tímto řádem seznámeni, dokladem je zápis v Přehledu výchovně-vzdělávací práce ŠD.

Personální podmínky školní družiny byly hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Všechna oddělení ŠD (5) mají k dispozici vlastní samostatné herny. Velikost nábytku (jsou zde pouze školní lavice a židle) odpovídá vzrůstu dětí mladšího školního věku, ale pouze částečně odpovídá jejich potřebám. Chybí zde vhodně vybavené relaxační a odpočinkové koutky. Vybavení herním materiálem, konstrukčními stavebnicemi, výtvarným materiálem a knihami vykazuje výrazné nedostatky, je ho málo a je dosti opotřebovaný. Výpočetní techniku ŠD nemá. Výzdoba je prováděna převážně žákovskými pracemi, na jejím uspořádání i údržbě se žáci podílejí.

ŠD může využívat i další prostory, např. školní hřiště, tělocvičnu, chodbu a odpočinkový areál. Žáci v rámci akcí ŠD navštěvují pravidelně městskou knihovnu (1x za 14 dní) a filmová představení v kině (1x měsíčně).

Materiálně-technické podmínky činnosti školní družiny byly hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Sledovaný režim dne byl vyvážený, činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové byly vhodně naplánovány a zařazeny. Všemi aktivitami byl podporován rozvoj osobnosti žáků. Zásady bezpečnosti a psychohygieny byly dodrženy.

Vychovatelky při odpočinkových a rekreačních činnostech upřednostňovaly pestrost nabídky a dobrovolnost volby činnosti i dostatek času pro individuální práci žáků. Při jednotlivých činnostech byla rozvíjena komunikace a sociální kontakty.

V době konání inspekce si žáci připravovali masky na karneval a maškarní rej byl také uskutečněn. Pro žáky byl připraven pestrý program – hry, soutěže, občerstvení a tanec. Žáci byli jednotlivými činnostmi nadšeni a vše prováděli s radostí a velkým zájmem.

Další činnosti byly zimní sporty (sáňkování a bobování), které byly prováděny v odpočinkovém areálu školy určeném pro venkovní činnosti ŠD.

Činnost školní družiny byla hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje o škole uvedené ve zřizovací listině jsou shodné s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Kapacita školy a jejich součástí v porovnání se skutečností není překročena.
- Ve škole pracuje školní klub s 5 odděleními se zaměřením převážně na sport.
- Žáci školy se na základě výsledků školních kol účastní regionálních a okresních kol v různých soutěžích. Např. ve školním roce 2001/2002 získali v okresním kole 8 prvních, 11 druhých a 4 třetí místa.
- Škola spolupracuje v mnoha oblastech s těmito subjekty: Asociací školních sportovních klubů, TJ Jiskra Domažlice, Městským kulturním střediskem, Domem dětí a mládeže, Střediskem výchovné péče v Domažlicích, Českým červeným křížem, Rodinnou poradnou, Okresním soudem, Policií České republiky, zřizovatelem Městem Domažlice, Pracovním úřadem, zástupci středních škol v Domažlicích, pedagogickými fakultami.
- V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření ve prospěch výzkumného úkolu „Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků a Česká školní inspekce. Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnila se jí učitelka fyziky a žáci jedné vybrané třídy. Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána cestou ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelka, která se dobrovolně zapojila do výzkumu, mohla odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně pedagogické sekce JČMF. Údaje, související s výzkumným šetřením, nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 30 883/02-21 ze dne 26.11.2002
2. Zřizovací listina vydaná Městem Domažlice na základě usnesení zastupitelstva města č. 953 ze dne 28. 8. 2002
3. Učební plán školy pro školní rok 2002/2003
4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
5. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků školy
6. Povinná dokumentace školy pro školní rok 2002/2003 (třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd 1. – 9. ročníku), řád školy, rozvrh hodin I. a II. stupně ZŠ, záznamy z pedagogických rad za školní rok 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003)
7. Plány pro školní rok 2002/2003: roční plán práce školy, časově-tematické plány hospitovaných předmětů, plán hospitační a kontrolní činnosti vedení školy
8. Hospitační záznamy ředitele školy a jeho zástupce pro II. stupeň (školní rok 2002/2003)
9. Vybrané žákovské knížky a písemnosti žáků v hospitovaných třídách
10. Inspekční zpráva č.j. 041 53/99-2159 ze dne 14. května 1999
11. Přehledy výchovně-vzdělávací práce školní družiny I. – V. oddělení pro školní rok 2002/2003
12. Zápisové lístky všech žáků přihlášených na školní rok 2002/2003
13. Plán činnosti ve školní družině pro školní rok 2002/2003
14. Vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996 včetně dodatků
15. Školní řád pro školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Předností personálního obsazení školy je stabilizovaný pedagogický sbor. Jeho odborný potenciál je (až na drobné výjimky) efektivně využíván. Postupně dochází ke generační výměně pedagogických pracovníků.

Rezervy jsou patrné v kontrolní činnosti, zejména v oblasti analýzy, vyhodnocení a přenosu závěrů hospitační činnosti do práce učitelů.

Materiálně-technické podmínky výchovy a vzdělávání umožňují škole naplňovat školou zvolený vzdělávací program. Ve spolupráci se zřizovatelem se postupně daří zlepšovat materiální zázemí výuky.

Škola rozšířila počet odborných učeben na 9 zřízením dvou odborných učeben informatiky. Zlepšilo se prostředí tříd i úroveň sociálního zařízení pro žák.

Velmi dobrá individuální práce probíhala s integrovanými žáky na I. stupni ZŠ.

V průběhu hospitovaných hodin (zejména na II. stupni) se v menší míře uplatnily motivační prvky stejně jako závěrečná práce s exponovaným učivem. Pouze v části sledovaných hodin směřovala výuka k rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Ve většině hodin byla vzájemná interakce mezi učiteli a žáky příznivá.

Činnost školní družiny byla hodnocena jako velmi dobrá, přestože personální a materiálně-technické podmínky činnosti školní družiny byly pouze průměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Havránek	Jan Havránek v. r.
Členové týmu	PaedDr. Věra Abelová	Věra Abelová v. r.
	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
	Mgr. Karel Křenek	K. Křenek v. r.
	Mgr. Karel Nováček	K. Nováček v. r.
	Mgr. Lenka Rusnoková	Rusnoková v. r.

V Tachově dne 25. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. března 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení Mgr. Václav Bufka	Václav Bufka v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Domažlice, odbor školství, Náměstí Míru 1, 344 20 Domažlice	17. března 2003	047 17/03-2075

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.